

תאריך: 15 יולי 2008

סיכום פרויקט תשס"ח
"דלת פתוחה לגיל הרך"
שרות פסיכולוגי חינוכי קדימה-צורן

1. תקציר

התערבות מוקדמת בגיל הרך מאפשרת איתור קשיים התפתחותיים, התנהגותיים ורגשיים במערכות החינוך ובמשפחה. פרויקט "דלת פתוחה" לגיל הרך מהווה, מזה ארבע שנים, מודל מניעתי-קהילתי בישוב קדימה-צורן. באמצעותו השרות הפסיכולוגי-חינוכי נותן מענה מקצועי להורים ומחנכים בגיל הרך ודרך הפרויקט נשכרים ילדים צעירים שאינם מקבלים מענה מתוך סל השירותים הבסיסי של השרותים הפסיכולוגיים.

2. רקע

הישובים קדימה וצורן חוברו יחדיו לפני שלוש וחצי שנים. חבלי הלידה לא היו קלים. גם היום, לאחר תקופה לא קצרה, אנו נתקלים עדיין בקשיי הגישור על פערים בין האוכלוסיות השונות, הרגלי צריכת השירותים השונים, ועדיין נמצאים בתהליך של בניית נהלי עבודה אחידים, בין מערכות החינוך והשפ"ח.

בד בבד עם בניית "ישוב חדש" על בסיס שני הישובים העצמאיים, עסק השפ"ח בהרחבה והעשרת הפעילויות בתחום הגיל הרך. הרחבת פרויקט זה לשני חלקי הישוב לפני כשנתיים וחצי סייעה רבות ביצירת אחידות בשירותים היישוביים והיום הוא הוטמע היטב ברמה הכלל-יישובית.

חשוב לציין כי אנו פעילים בעבודה המשותפת של הרשות ומכללת בית ברל, דרך

צוות ההגוי, התערבות בתחום של גיל הרך, גני ילדים ותוכנית P.D.S.

(Performance Development Students).

המחלקה לחינוך ונוער
השירות הפסיכולוגי חינוכי
טל' 09-8970103, פקס 09-8970128

מטרות

- שותפות בהובלת מהלכים יישוביים בתחומים התפתחותיים-חינוכיים ורגשיים של הגיל הרך באמצעות השתתפות בוועדות הגוי, יזימת תוכניות חדשות והפעלת תוכניות קיימות ("רצפים", P.D.S.)
- קידום והעמקת הקשר בין השירות הפסיכולוגי-חינוכי לבין מסגרות החינוך הפרטיות לגיל הרך (גני פעוטות, גני טרום-טרום וטרום חובה, מעונות היום).
- סיוע ותיווך בשיפור והעמקת התקשורת הורים – גנות.
- המשך פיתוח והטמעת מודל עבודה קהילתי המשלב בגישתו את המשפחה והמערכת בה לומד הילד, תוך שימת דגש לנושא המעברים.
- מתן תמיכה וייעוץ להורים של ילדים הנמצאים במסגרות של הגיל הרך אך אינם זכאים לסיוע השפ"ח במסגרת סל השירותים הקיים.
- העמקת שיתוף הפעולה בין השפ"ח לאגף הרווחה בישוב ביחס לתוכניות בנושא הגיל הרך המיועדות להורים וגנות בכל המגזרים.
- התערבות מוקדמת בגיל הרך לגבי ילדים עם צרכים מיוחדים ייחודיים.

3. תיאור מהלך הפרויקט

הפרויקט פורסם:

- באמצעות פליירים
- בעיתון המקומי
- שיתוף פעולה עם מחלקות המועצה השונות כמו רווחה, חינוך, מתנ"ס
- בקופות החולים בישוב

בוצע על ידי:

פסיכולוגים עובדי השפ"ח, מתמחים עם הדרכה שוטפת של פסיכולוגית חינוכית בכירה, מתחילת אוקטובר 2007 עד סוף יוני 2008.

פעולות שבוצעו:

- פגישות קבועות עם צוותי הגוי בקהילה וצוות בית ברל. (5 שעות)
- מפגשים של הורים, גנות ופסיכולוג בנושאים התפתחותיים שונים ובנושא מעברים כ-50 שעות).
- הדרכת הורים, 1-3 פגישות (כ-30 שעות).
- סדנאות הדרכה לגנות (כ-20 שעות).

המחלקה לחינוך ונוער
השירות הפסיכולוגי חינוכי
טל' 09-8970103, פקס 09-8970128

- סיוע באיתור ילדים עם צרכים מיוחדים והפנייתם להמשך אבחון ומעקב. בעת הצורך, הפנייה למסגרות מתאימות (בוצע במסגרת סדנאות ומפגשים עם הגננות).

4. דרכי הערכה:

הערכת המענים השונים בוצעה דרך שיחות סיכום ומידת ניצול בפועל של השעות.

5. סיכום והמלצות:

א. הערכת התוצאות לאור המטרות שהוגדרו

כל המטרות שהוזכרו לעיל הושגו וממשיכות להיות רלבנטיות גם לשנה הבאה. הביצוע בפועל היה שונה מחלוקת השעות המשוערת. גילינו השנה דרישה גבוהה יותר מצד הורים לייעוץ פרטני מאשר לסדנאות. כמו כן, היתה דרישה גבוהה להדרכת צוותים בגנים הפרטיים ובגני טרום-חובה שגרם להסבת השעות עוד במהלך השנה. על בסיס השינוי בדרישה, לקראת השנה הבאה, הוחלט לתקצב יותר שעות לייעוץ פרטני להורים והדרכה לצוותים החינוכיים על חשבון סדנאות להורים. בתחום הסדנאות, תפעל מחלקת הרווחה בתאום עם השפ"ח. המעבר לשיעור גבוה יותר של ייעוץ פרטני, להורים ולצוותי חינוך בהיקף גדול יותר ובטווח גילאים רחב יותר מעיד על ההטמעה העמוקה של הפרויקט בקהילה.

ב. ערכו המוסף של הפרויקט לטווח הקצר והארוך.

ביישובנו האוכלוסייה צעירה יחסית וברוכה בילדים רבים בגילאי לידה עד 4-3. קיים מספר גדול של גנים פרטיים ו-4 מעונות, חלקם בפקוח וכאלה שאינם תחת פיקוח כלשהו. להורים התלבטויות ושאלות רבות בנושא ההורות, הם משוועים לקבוצות תמיכה ולייעוץ לגבי ילדיהם הרכים. הגננות, החוות בדידות בתפקידן, זקוקות לאוזן קשבת ולייעוץ מקצועי בשאלות התפתחותיות רבות, התמודדות עם התנהגויות חריגות של ילדים, התמודדות עם הורים ולעתים עם המערכת עצמה. עבור אלה נועד הפרויקט, אמנם לא במידה מספקת אך "דלת פתוחה" הפכה עם השנים לגורם מוכר ונחוץ ביישוב.

המחלקה לחינוך ונוער
השירות הפסיכולוגי חינוכי
טל' 09-8970103, פקס 09-8970128

הפרויקט מאפשר עבודה מגע ראשוני לקהילה עם שפ"ח תומך ומייעץ ומקל בהמשך הדרך על ההורים לפנות בעת הצורך או כאשר מופנים על ידי מערכות החינוך. הפרויקט מקדם חשיבה מערכתית, בין ארגונית, המבוססת על תכנון ובקרה. הוא מרחיב את ההיכרות של הפסיכולוגים עם מסגרות הגיל הרך ומשפר את הכישורים היעוציים שלהם לצוותי החינוך ולהורים.

ג. המלצות

להמשיך את הפרויקט גם בשנה הבאה ולהרחיב אותו גם בסקטור של מסגרות של "המוכר שאינו רשמי" בהתאם להנחיות החדשות של משרד החינוך.

בברכה,

דוד וודיס ופנינה קרוין
פסיכולוגים,
שפ"ח קדימה-צורן

גרסיאלה פרויליך
פסיכולוגית חינוכית התפתחותית בכירה
מנהלת שפ"ח קדימה-צורן